

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

APSTIPRINĀTS
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
27.04.2023. padomes sēdē
(prot. Nr.17., 8.p.)

ZIŅOJUMS

par 28 MHz platas radiofrekvenču spektra joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību ierobežotā radiofrekvenču joslā 3600 MHz–3800 MHz un tālāko ierobežotas radiofrekvenču joslas 3600 MHz–3650 MHz lietošanas tiesību izmantošanu

2023.gada 27.aprīlī

Rīga

IEVADS

Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 45.panta pirmo daļu Ministru kabinets nosaka ierobežotas radiofrekvenču joslas. Radiofrekvenču spektra josla 3600 MHz–3800 MHz, ievērojot Ministru kabineta 2022.gada 11.oktobra noteikumu Nr.635 "Noteikumi par ierobežotām radiofrekvenču joslām"¹ 2.14.apakšpunktu, ir noteikta par ierobežotu radiofrekvenču joslu.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) 2010.gada 7.maija lēmuma Nr.171 "Par radiofrekvenču spektra joslu 3600 MHz–3700 MHz / 3700 MHz–3800 MHz viena 14 MHz plata radiokanālu lietošanas tiesībām izsoles uzvarētājam"² (turpmāk – Lēmums Nr.171) lemjošās daļas 1.punktu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Telia Latvija", reģistrācijas numurs: 40003057571, juridiskā adrese: Lielvārdes iela 8A, Rīga, LV-1006 (turpmāk – SIA "Telia Latvija"), ir piešķirtas ierobežotu radiofrekvenču joslu 3600 MHz–3700 MHz / 3700 MHz–3800 MHz viena 14 MHz plata radiokanāla lietošanas tiesības (t.i., 28 MHz radiofrekvenču bloks) komercdarbībai Latvijas Republikas teritorijā, izņemot Rīgu, līdz 2025.gada 6.maijam.

Ievērojot Elektronisko sakaru likuma 52.pantu, Ministru kabinets apstiprina nacionālo radiofrekvenču plānu, kas nosaka radiofrekvenču spektra joslu sadalījumu radiosakaru veidiem un radiosakaru sistēmu iedalījumu, radiofrekvenču spektra joslu izmantošanas vispārīgos nosacījumus, tai skaitā radiosaskarnes un koplietojama radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju. Radiofrekvenču spektra joslas var izmantot tikai saskaņā ar nacionālajā radiofrekvenču plānā noteiktajiem radiosakaru veidiem un radiosakaru sistēmām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2023.gada 10.janvāra noteikumiem Nr.3 "Nacionālais radiofrekvenču plāns" (turpmāk – Radiofrekvenču plāns)³ ir noteikts radiofrekvenču spektra joslu sadalījums radiosakaru veidiem un iedalījums radiosakaru sistēmām, kā arī radiofrekvenču spektra joslu izmantošanas vispārīgie nosacījumi (tajā skaitā radio saskarnes un to parametri). Ņemot vērā Radiofrekvenču plāna 38.punktu, 28 MHz radiofrekvenču bloku 3600 MHz–3650 MHz radiofrekvenču bloka ietvaros Latvijas Republikas teritorijā, izņemot Rīgu, lieto atbilstoši radiosaskarnei LM.3600-1 TDD līdz 2025.gada 6.maijam ar Lēmumu Nr.171 piešķirto lietošanas tiesību ietvaros.

Saskaņā ar Radiofrekvenču plāna 2.pielikuma "Radiosaskarnes" 27.punkta "LM3600-1" tabulas:

- 1.punktu ierobežota radiofrekvenču josla 3400 MHz–3800 MHz paredzēta sauszemes mobilajam un fiksētajam radiosakaru dienestam;
- 11.punktu ierobežota radiofrekvenču josla 3400 MHz–3800 MHz paredzēta publisko elektronisko sakaru tīklu izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā. Vienam elektronisko sakaru komersantam publiskā elektronisko sakaru tīkla izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā minimālais pieejamais nepārtraukta radiofrekvenču bloka platums ir 50 MHz (vēlamais 80 MHz–100 MHz). Zemes radiosakaru sistēmas jāizvēlas tādas, kuru pamatā ir vai nu sinhronizēta, vai daļēji sinhronizēta, vai nesinhronizēta tīkla darbība, un jānodrošina spektra efektīva izmantošana.

¹ <https://likumi.lv/ta/id/336387-ierobezoto-radiofrekvencu-joslu-noteikumi>

² Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN171D07052010.pdf

³ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/338729-nacionalais-radiofrekvencu-plans>

Ievērojot Elektronisko sakaru likuma 47.panta otro daļu, Regulators divus gadus pirms ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa beigām izvērtē ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarinājuma iespējamību. Tā kā SIA "Telīa Latvija" 28 MHz radiofrekvenču bloka lietošanas tiesību termiņš ir 2025.gada 6.maijs, Regulatoram līdz 2023.gada 6.maijam ir jāinformē SIA "Telīa Latvija" par šīs ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un saskaņā ar Regulatora 2022.gada 4.augusta lēmuma Nr.1/8 "Ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību noteikumi"⁴ (turpmāk - Ierobežotas joslas lietošanas tiesību noteikumi) 12.punktu⁵ Regulators ir izstrādājis šo ziņojumu par Lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību. Vienlaikus Regulators šajā ziņojumā iekļauj arī informāciju par tālāko ierobežotas radiofrekvenču joslas 3600 MHz–3650 MHz lietošanas tiesību izmantošanu.

LIETOŠANAS TIESĪBU TERMIŅA PAGARINĀŠANAS IESPĒJAMĪBAS IZVĒRTĒJUMS

Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 45.panta trešo daļu un Ierobežotas joslas lietošanas tiesību noteikumu 11.punktu, Regulators izvērtē ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarinājuma iespējamību, ņemot vērā konkurences apstākļus un nosacījumus, lai ar pieņemto lēmumu saglabātu un panāktu efektīvu konkurenci, t.sk. ierobežotas radiofrekvenču joslas resursu samērīgu sadalījumu, efektīvu izmantošanu, ietekmi uz pakalpojuma kvalitāti, vidi, kā arī labumu sabiedrības interesēm un ieguvumu patērētājiem. Regulators arī ņem vērā, vai elektronisko sakaru komersants ir ievērojis normatīvos aktus vai Regulatora izdotos administratīvos aktus elektronisko sakaru nozarē, kā arī radioiekārtu lietošanas noteikumus un, vai pārkāpums ir novērsts valsts akciju sabiedrības "Elektroniskie sakari" noteiktajā termiņā.

Vienlaikus Elektronisko sakaru likuma 45.panta otrā daļa noteic, ka Regulators par ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas kritērijiem un konkrēto ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanu veic vismaz trīs mēnešus ilgu publisko konsultāciju. Ievērojot minēto, lai izvērtētu joslas lietošanas tiesību termiņa pagarinājuma iespējamību, Regulators 2023.gada 12.janvārī publicēja konsultāciju dokumentu par 28 MHz platas radiofrekvenču spektra joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību ierobežotā radiofrekvenču joslā 3600 MHz–3800 MHz un tālāko ierobežotas radiofrekvenču joslas 3600 MHz–3650 MHz (turpmāk "ierobežota radiofrekvenču josla 3600 MHz–3650 MHz" – 50 MHz josla) lietošanas tiesību izmantošanu (turpmāk – Konsultāciju dokuments).

⁴ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/334642-ierobežotas-radiofrekvencu-joslas-lietosanas-tiesibu-noteikumi>

⁵ Regulators pēc ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarinājuma iespējamības izvērtēšanas publisko savā tīmekļvietnē ziņojumu, kurā norāda, vai pastāv iespējamība ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanai

Konsultāciju dokumentā Regulators aicināja ieinteresētās personas izteikt viedokļus par šādiem Regulatora izdarītajiem secinājumiem:

1. saskaņā ar Radiofrekvenču plāna 38.punktu un Radiofrekvenču plāna 2.pielikuma "Radiosaskarnes" 27.punkta "LM-3600-1" tabulas 11.punktu Lietošanas tiesības, sākot ar 2025.gada 7.maiju, nevar izmantot, ja tās netiek paplašinātas līdz vismaz 50 MHz platas ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesībām atbilstoši Radiofrekvenču plāna noteiktajam ierobežojumam;
2. šobrīd Latvijas Republikā ir trīs mobilie operatori ar visaptverošu mobilā tīkla pārklājumu lielākajā daļā Latvijas Republikas teritorijas – "Latvijas Mobilais Telefons" SIA, SIA "Tele2" un SIA "BITE Latvija". Ierobežotā 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču joslā "Latvijas Mobilais Telefons" SIA un SIA "Tele2" katrai lietošanā ir piešķirti kopā 100 MHz. SIA "BITE Latvija" ir vienīgais mobilais operators, kuram nav galveno ierobežotas 3,6 GHz joslas lietošanas tiesību 5G tehnoloģijas konkurētspējīgai ieviešanai;
3. ņemot vērā, ka ierobežotu 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču joslu Eiropas Komisija ir nodēvējusi par vienu no 5G⁶ prioritārām joslām⁷, mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai izmantojamas ierobežotas radiofrekvenču joslas visefektīvākā lietošana galvenokārt ir tieši mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Ierobežotā 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču josla savu fizikālo īpašību dēļ 5G ieviešanai nav aizstājama ar citu mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai izmantojamu joslu, un fiksētu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai ir pieejams izmantot citu radiofrekvenču spektra resursu, kas mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai nav izmantojams.

Publiskās konsultācijas laikā Regulators saņēma SIA "Tele2"⁸, SIA "BITE Latvija"⁹, SIA "Tet"¹⁰ un valsts AS "Elektroniskie sakari"¹¹ viedokļus, kas apkopoti un par kuriem Regulators ir sniedzis detalizētu viedokli priekšlikumu un komentāru apkopojumā par Konsultāciju dokumentu¹².

⁶ Mobilā tīkla piektās paaudzes tehnoloģija

⁷ Pieejams: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-decides-harmonise-radio-spectrum-future-5g>

⁸ Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-04/Tele2_KD_ES_par_28MHz_lietosanas_tiesibam_2023.pdf

⁹ Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-04/Bite_Latvija_KD_ES_par_28MHz_lietosanas_tiesibam_12012023.pdf

¹⁰ Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-02/Tet_KD_ES_par_28MHz_lietosanas_tiesibam_12012023.pdf

¹¹ Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-04/VASES_KD_ES_par_28MHz_lietosanas_tiesibam_2023.pdf

¹² [Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par 28 MHz platas radiofrekvenču spektra joslas lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību ierobežotā radiofrekvenču joslā 3600 MHz–3800 MHz un tālāko ierobežotas radiofrekvenču joslas 3600 MHz–3650 MHz lietošanas tiesību izmantošanu](#)

SECINĀJUMI PAR IESPĒJAMO 28 MHz RADIOFREKVENČU BLOKA LIETOŠANAS TIESĪBU PAGARINĀŠANU UN TĀLĀKO IEROBEŽOTAS RADIOFREKVENČU JOSLAS 3600 MHz–3650 MHz LIETOŠANAS TIESĪBU IZMANTOŠANU

Ņemot vērā Regulatora pausto viedokli Konsultāciju dokumentā, kā arī konsultācijas laikā saņemtos viedokļus no ieinteresētajām personām, Regulators secina, ka:

1. **28 MHz radiofrekvenču bloka lietošanas tiesību termiņu nevar pagarināt** - pagarināšana nav saskaņā ar Radiofrekvenču plānu. Proti, Radiofrekvenču plāna 2.pielikuma "Radiosaskarnes" 27.punkta "LM3600-1" tabulas 11.punkts noteic, ka ierobežota radiofrekvenču josla 3400 MHz–3800 MHz paredzēta publisko elektronisko sakaru tīklu izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā. Vienam elektronisko sakaru komersantam publiskā elektronisko sakaru tīkla izveidošanai visā Latvijas Republikas teritorijā minimālais pieejamais nepārtraukta radiofrekvenču bloka platums ir 50 MHz (vēlamais 80 MHz–100 MHz);
2. **ierobežota radiofrekvenču josla 3400 MHz–3800 MHz paredzēta lietošanai mobiliem elektronisko sakaru tīkliem** - Eiropas Komisija ierobežotu 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču joslu ir nodēvējusi par vienu no 5G prioritārām joslām. Līdz ar to šīs joslas visefektīvākā lietošana galvenokārt ir tieši mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Ierobežotā 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču josla savu fizikālo īpašību dēļ 5G ieviešanai nav aizstājama ar citu mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai izmantojamu joslu. Savukārt fiksētu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai ir pieejams cits radiofrekvenču spektra resurss, kas mobilo elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai nav izmantojams. 28 MHz radiofrekvenču bloka lietošanas tiesību izmantošana fiksētajām radiosakaru sistēmām ir mazāk efektīva ierobežotā resursa izmantošana nekā ja tā tiek lietota mobilajos elektronisko sakaru tīklos. Turklāt, to lietošana nevar tikt sinhronizēta ar mobilo radiosakaru sistēmu lietošanu. Tāpat arī 22 MHz no atlikušā radiofrekvenču bloka ir neizmantojami, lai arī mobilo elektronisko sakaru tirgū pastāv augsts pieprasījums pēc ierobežotas 3400 MHz–3800 MHz radiofrekvenču joslas.

Regulators vērš uzmanību, ka 28 MHz radiofrekvenču bloka lietošanas tiesību termiņa pagarināšana var kļūt iespējama, ja minētās joslas lietošanas tiesību apjomu SIA "Telia Latvija" palielina (izsoles vai konkursa kārtībā) līdz 50 MHz platai ierobežotai radiofrekvenču joslai. Vienlaikus SIA "Telia Latvija" jāņem vērā, ka joslas lietošana var tikt paredzēta mobilā elektronisko sakaru tīkla attīstībai. SIA "Telia Latvija", pārtraucot 28 MHz radiofrekvenču bloka lietošanas tiesību izmantošanu, šī josla kļūst pieejama 50 MHz apjomā elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai, tādējādi nodrošinot tās efektīvāku izmantošanu, kā rezultātā tiek veicināts labums sabiedrības interesēm un ieguvums patērētājiem.

Lietošanas tiesības uz ierobežoto radiofrekvenču joslu elektronisko sakaru komersanti var iegūt iesniedzot Regulatorā pieprasījumu par ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību piešķiršanu saskaņā ar Elektronisko sakaru

likuma 46.panta pirmo daļu¹³. Vienlaikus Regulators vērš uzmanību, ka Regulators lēmumu par ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību piešķiršanu konkursa vai izsoles uzvarētājam vai par konkursa vai izsoles beigšanos bez rezultāta pieņem ne vēlāk kā astoņu mēnešu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas¹⁴.

Priekšsēdētājas A. Ozolas p.i. padomes locekle

A.Upena

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

¹³ Elektronisko sakaru komersants ir tiesīgs pieprasījumu par ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību piešķiršanu iesniegt Regulatoram ne agrāk kā divus gadus pirms datuma, kad tiks uzsākta ierobežotas radiofrekvenču joslas izmantošana. Regulators pēc pieprasījuma saņemšanas vai savas iniciatīvas rīko konkursu vai izsoli ierobežotas radiofrekvenču joslas lietošanas tiesību piešķiršanai.

¹⁴ Elektronisko sakaru likums, 46. panta otrā daļa. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/334345#p46>